

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Membrum VI. De Regulis circa sensum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

Rupertus Abbas in c. 5. Osee. Qui etiam in c. 1. Amos. ostendit, non idem esse *Fugere Dominum, & fugere à facie Domini*, illud enim semper malum est; hoc non item, cum nihil aliud sit, quam refugere sententiam vel tremendum propositum DEI, quod etiam is, qui diligit DEVM, facere potest. In modo *Clamare* in S. Literis non semper magnæ vocis emissionem, sed scientiæ & dogmatum magnitudinem, & compunctum significat, teste S. Hieronymo in cap. 4. Galat. ubi Apostolus dicit: *In quo clamamus, Abba Pater.* Spiritus quoque, si sine addito proferatur, semper in bona partem accipitur; malus verò Spiritus semper cum addito nomen exprimitur. Ita S. Hieronymus in c. 2. Micheæ. dicitur Galat. 5. *Si Spiritu vivimus, Spiritu & ambulemus.* contrario Luc. 11. *Cum immundus Spiritus exierit.*

MEMBRUM VI.

De Regulis circa Sensum.

Regula 1. Nunquam ad spirituales sensum indagandum progredi oportet, priusquam literalis sensus cognitus est. Augustinus l. 8. de gen. indicat, dum ait: *Cur non potest thorem simpliciter Scripturæ sequimur in narratione veterum, res verè gestas prius intelligentes, tum de numeris, quid aliud significant, perscrutantes?*

Regula 2. Nihil est sub sensu spirituali alicui loco tradendum, quod non per alium locum in sensu literalis manifestum inveniat. Ita iterum S. Augustinus, & uterque mens ac Origenes apud Salmeronem proleg. 19. can.

Regula 3. In sensu spirituali statuendo nihil est aliud una & eadem dicto vario aut contrario modo accipiendum. Salmeron l. c. can. 12. cum enim etiam in literali sensu propter Metaphoras aut rerum varias naturas idem comitum mirum videri non debet, si etiam in mystico sensu, quod liberior est, hoc reperiat. Hinc idem serpentis quandoque Dæmonem, ut Gen. c. 3. quandoque Chama quandoque Detractorem significat.

Regula 3. Quandounque S. Scriptura mentionem de Rege Messia, eiusque proprietatibus, aut sponsa &c. &c. vita aeterna per varia præmia explicata, in mystico sensu

trophicè est accipienda. Sic totum Psalmum 44., Cantica Canticorum, & nomina Merces, Bravium, Denarius, Corona, Thesaurus, Margarita, Convivium, Cœna magna, Mansio & similia, per quæ beatitudo indicatur, accipere oportet.

Regula 4. *Si dua tropica locutiones alicui loco Scripturae applicentur, ea præferenda est, qua magis ad proprietatem accedit.* Ita Salmeron proleg. 12. can. 13. Hinc illud Joan. 6. *Nisi manducaveritis carnem Filii Hominis &c.* etsi de spirituali manducatione intelligi queat, rectius tamen intelligitur de corporali simul & spirituali in Sacramento Eucharistiæ.

Regula 5. *Quidquid in S. Scriptura neque ad morum honestatem, neque ad fidei veritatem propriè referri potest, figuratè accipi debet.* Ita S. Aug. l. 3. de doctr. Christ. c. 10. Hinc quia paulò antè citata sententia de manducatione corporali carnis visibilis intelligi sine absurdo non potest, de spirituali & Sacramentali intelligi debet.

Regula 6. *In divinis Scripturis vera aliquando tacentur, non mentiendo, sed tacendo.* Ita iterum S. Augustinus c. 10. contra mendac. Unde Abraham Gen. 12. dicendo Saram esse sororem suam, non mentitus est, quia erat tam propinqua, ut soror non mendaciter diceretur.

Regula 7. *S. Scriptura frequenter non tam attendit ad id, quod res ipsa existit, quàm ad id, quod ex natura rei esse debet.* Ita Salmeron proleg. 9. can. 35. ubi pro exemplo affert sequentes textus: *Verebuntur Filium meum.* Matth. 21. *Non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum.* Psal. 13. *Dispone domui tuæ, quia morieris tu, & non vivis.* Isaia 38.

§. IV.

De praxi supradictarum regularum in apparentibus S. Scripturae contradictionibus solvendis.

Etsi ex priori §. satis clarè pateat, quomodo Regulae S. Scripturae applicari debeant; quia tamen harum Regularum utilitas ac praxis nusquam magis, quàm in contradictionibus apparentibus solvendis apparet, ideo operæ pretium futurum visum est, si potiores aliqua Contradictiones ejusmodi afferaa-